

Nr 325.

Av herr Lindmark, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till lag om enskilda vägar.

I Kungl. Maj:ts prop. nr 28 med förslag till lag om enskilda vägar, § 39, finnes bestämmelser upptagna huru förfaras bör, när väglottshavare försummar att, den tid mark är bar, underhålla sin väglott i laggilt skick. Enligt förslaget har annan väglottshavare än den försumlige att söka rättelse genom att tillsäga den försumlige väglottshavaren att ofördröjligen försätta vägen i laggilt skick. Underlåter denne att efterkomma tillsägelsen äger den som söker rättelsen att hålla syn genom två ojäviga män, av vilka den ene skall vara lands- eller stadsfiskal, nämndeman, ledamot i ägodelningsrätt eller god man vid lantmåteri- eller mättningsförrättningar. Varder vid synen bristen vitsordad, skola synemännen förelägga den försumlige viss tid, inom vilken han skall hava botat bristen vid äventyr att densamma eljest avhjälpes av den, som påkallat synen. Denne kan efter föreslagen tid till utrönande av huruvida vid synen funna brister blivit avhjälpna anställa efterbesiktning i enahanda ordning som om syn stadgas, men är efterbesiktning obehövlig, därest den försumlige avlämnat skriftligt erkännande, att åtgärd för bristens avhjälpande ej vidtagits. För kostnad med syneförrättning såväl som för det belopp, vartill det eftersatta arbetet av synemännen uppskattats, äger den, som påkallat synen, att erhålla gottgörelse genom utnätning hos den försumlige men är dessjämte skyldig att ofördröjligen ombesörja bristens avhjälpande.

Men lagförslaget upptager även ett alternativt förfarande med försumlig väghållare. Andra stycket i 39 § innehåller bestämmelser därom och har följande lydelse:

»Den som fordrar rättelse äge ock, därest väglott ej ofördröjligen efter tillsägelse bättras, själv bota befintlig brist och njute sedan av den försumlige betalning för vad väglottens försättande i laggilt skick visas skäligen hava kostat.»

Det kan ifrågasättas lämpligheten av införandet i lagtexten av en bestämmelse enligt sistnämnda stycke. Det kan befaras att på håll, där grannsänjan är liten, genom tillvaron av denna bestämmelse, frestelsen att trakassera och skada sin granne bliver för stor och onödiga processer och kostnader åstadkommas. Visserligen förutsätter departementschefen i sitt uttalande till statsrådsprotokollet rörande denna punkt, att »den föreslagna befojenheten för väglottshavare att utan föregående syn bota brist å ammans väglott, lärer härmed

vara avsett särskilt att snabbt kunna vinna vägens bättrande, då uppkomna brister äro av beskaffenhet, att dröjsmål med deras avhjälpande kan medföra våda för vägfarande, eller bristernas botande eljest ej tål uppskov.» När skada å vägbana eller vägbro är av sådan beskaffenhet, att trafikavbrott uppstår eller våda för den vägfarande är förhanden, kräves ju ett hastigt ingripande för skadans avhjälpande. I sådant speciellt fall kan föreslagna bestämmelse ha sin betydelse och sitt berättigande. Men med den formulering, som andra stycket av ifrågavarande paragraf enligt den kungl. prop. nu äger, sker ingen sådan begränsning, vadan vederbörande, som önska rättelse, kan, även där ingen särskild brådska föreligger, välja det förfaringsätt, som andra stycket av berörda paragrafer anvisar.

På grundval av nu föreslagna bestämmelser kan vägloftshavare, som önska komma åt en försumlig väghållare, icke endast för dennes bristande vägunderhåll utan jämväl av annan orsak, bliva i tillfälle att obehörigt trakassera den försumlige. Så t. ex. kan den som fordrar rättelse välja tid för tillsägelse till den försumlige att bättra sitt vägunderhåll, då denne på grund av sina förhållanden är urståndsatt att utan synnerlig kostnad och förlust — t. ex. under skördetid — ofördröjligen verkställa väglagningen. Det torde bliva svårt för vederbörande domstol att icke låta lagen ha sin gång även i ett sådant fall, att vägloftshavare icke visat tillbörligt hänsynstagande till den försumliges tillfälliga svårigheter och oförmåga att själv iståndsätta sin vägloft.

På det att ej lagen på ifrågavarande punkt i sin tillämpning må kunna missbrukas, synes det mig nödvändigt att i andra stycket av 39 § införas begränsning av de fall, då vägloftshavare själv kan bota befintlig brist å annans vägloft utan föregående syn till att avse endast de fall, då dröjsmål med bristernas avhjälpande bevisligen kan medföra våda för vägfarande eller trafikavbrott uppstått.

På grund av det anförda får jag vördsamt anhålla,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i andra stycket av 39 § Kungl. Maj:ts prop. nr 28 med förslag till lag om enskilda vägar, att de fall, då vägloftshavare själv kan bota brist å annans vägloft utan föregående syn, må begränsas till att avse endast de fall, då dröjsmål med bristernas avhjälpande bevisligen kan medföra våda för vägfarande eller trafikavbrott uppstått, samt att vederbörande utskott måtte formulera erforderliga ändringar av lagtexten enligt detta yrkande.

Stockholm den 26 januari 1926.

Ewald Lindmark.